

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 21CoE/37/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5913209499
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Šobichová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5913209499.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa: N. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, so sídlom Námestie slobody 9, 034 01 Ružomberok, dieťa rodičov: matka Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/XX, XXX XX L., ako povinná, právne zastúpená: Mgr. Iveta Žerebáková, advokátka so sídlom Nám. A. Hlinku 54, 034 01 Ružomberok, a otec O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. X. F. XXXX/XX, XXX XX Y. W., prechodne bytom XXX XX Y. O. 141/20, ako oprávnený, právne zastúpený: JUDr. Zuzana Baloghová, advokátka so sídlom Madačova 7, 034 01 Ružomberok, a to schválenej rodičovskej dohody o úprave styku otca s maloletým dieťaťom rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/34/2011-36 zo dňa 31.08.2011 v spojení s rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 01.12.2011, sp. zn. 9CoP/93/2011, o odvolaní povinnej proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č. k. 3Em/2/2013-105 zo dňa 08.04.2014, takto jednomyseľne

rozhodol:

uznesenie okresného súdu z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

o d ō v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom uložil povinnej pokutu vo výške 200 Eur, ktorú mala povinná zaplatiť na účet okresného súdu do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že na základe návrhu otca na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým dieťaťom, v ktorom otec uviedol, že matka mu opätovne začala znemožňovať stretnutia s maloletým, resp. zasahovať do ich priebehu, vyzval okresný súd povinnú podľa § 272 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p“) dňa 23.01.2014, aby dobrovoľne plnila súdne rozhodnutie - rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/34/2011-36 zo dňa 31.08.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline súdu zo dňa 01.12.2011, sp. zn. 9CoP/93/2011 a zároveň bola upozornená na možné dôsledky neplnenia jej povinností, a to na ukladanie pokút vo výške 200 Eur a možnosť nariadenia výkonu rozhodnutia odňatím dieťaťa. Zároveň bola upozornená na možnosť trestného stíhania pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval obsah vyjadrení otca zo dňa 17.02.2014 a 12.03.2014, vyjadrení matky zo dňa 12.03.2014, obsah výpovedí otca, matky a kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 13.03.2014. Pojednávanie bolo odročené za účelom zistenia, či stretnutia otca s maloletým prebehnú v zmysle rozsudku súdu a uložil právnej zástupkyňi matky a právnej zástupkyňi otca podať súdu správu o priebehu stretnutí. Ďalej okresný súd zhrnul v odôvodnení napadnutého rozhodnutia obsah správy otca doručenej súdu dňa 25.03.2014 a správy matky doručenej súdu dňa 24.03.2014 a dňa 08.04.2014. Dňa 08.04.2014 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie. Okresný súd sa v rámci vykonaného dokazovania oboznámil aj z obsahom listín založených v spise, a to s potvrdením MATELCO, s.r.o. o výpise sms-správ od otca maloletého, s sms - komunikáciou medzi rodičmi a s rozpisom hovorov medzi rodičmi.

Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd za zistené, že matka sa zúčastňuje hokejových tréningov maloletého, hokejových turnajov, resp. iných športových aktivít maloletého, ktoré prebiehajú v čase stanovenom rozsudkom súdu na stretávanie otca s maloletým v rozpore s týmto rozsudkom,

ktorý stanovil stretávanie otca bez prítomnosti matky maloletého. Napriek výzve a súdnym pojednávania nedošlo k zmene v postoji matky, ktorá sa naďalej zúčastňuje športových aktivít maloletého v čase stretnutí otca s maloletým, čo bolo nepochybne preukázané samotným vyjadrením matky na pojednávaní dňa 08.04.2014. Okresný súd mal za to, že zo strany matky dochádza k neprípustnému zasahovaniu do priebehu stretnutí, keď takýmto pôsobením matky sa minimalizuje možnosť otca realizovať stretávanie s maloletým podľa svojich predstáv, tým aj priestor pre jeho výchovné pôsobenie na maloletého a budovanie si vzájomného vzťahu medzi ním a maloletým. Námietku matky, že sa jedná o verejné podujatie a že má právo byť prítomná na tomto podujatí, vyhodnotil súd ako neakceptovateľná, keďže bolo preukázané, že pokiaľ sa matka zúčastní na športovom podujatí maloletého, vždy sa s maloletým osobne kontaktuje, teda vystupuje nielen v pozícii verejnosti na podujatí. Zo strany oboch rodičov je prezentovaný záujem, aby maloletý vo svojich športových aktivitách pokračoval, aby sa v tomto smere ďalej rozvíjal, nemožno podľa názoru okresného súdu zľahčovať tvrdenia otca, že pokiaľ v čase jeho stretnutí s maloletým sú stanovené hokejové tréningy, hokejové turnaje, resp. tanečné súťaže, že ho to ukracuje pri výchove maloletého a pri budovaní si vzťahu s maloletým. Okresný súd vyhodnotil správanie matky, ktorá sa zúčastňuje na tréningoch a turnajoch maloletého v čase, kedy má rozsudkom súdu stanovené stretávanie otec s maloletým, a to pravidelne a opakovane, ako dobrovoľné neplnenie rozsudku súdu, a preto súd povinnej uložil podľa § 273 ods. 1 O.s.p. pokutu vo výške 200 Eur.

Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie povinná prostredníctvom právneho zástupcu, v ktorom žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť. V odvolaní namietala nedostatočné zistenie skutkového stavu, čo viedlo k nesprávnym právnym záverom. Namietala, že otec riadne neuviedol, v čom malo dôjsť k porušeniu rozsudku, kedy k tomu malo dôjsť a akým spôsobom malo byť konanie matky kvalifikované ako nerešpektovanie rozsudku. Tieto nedostatky návrhu na výkon rozhodnutia neboli odstránené. Znenie § 273 ods. 1 O.s.p. neopravňuje postihnúť matku pokutou v súvislosti s výkonom práv matky garantovaných ústavou, najmä čl. 7 na ods. 1 Ústavy SR a čl. 23 ods. 1 Ústavy SR. Vydaným uznesením v neprospech matky došlo k popretiu ústavného práva matky na osobnú slobodu o slobodu pohybu a pobytu. Matka má za to, že okresný súd jej ústavne garantované práva podriadil záujmom otca. Výkon rodičovských práv nemôže byť podriaďovaný vo vzťahu ku garantovaným ústavným právam slobodného pohybu a pobytu. Matke nebola žiadnym súdnym rozhodnutím uložená povinnosť, že sa jej zakazuje zúčastňovať verejných podujatí. Povinná dala do pozornosti, že otec maloleté dieťa na podujatí odovzdá trénerovi a priebeh stretnutia je podmienený pokynmi trénera a súťažnými pokynmi organizátora súťaže. Nie je možné, aby matka zasahovala do stretnutia otca so synom, keď zodpovednosť za syna počas stretnutia preberá tréner, respektíve organizátor podujatia. Nemôže súhlasiť s právnou argumentáciou súdu, že ak sa jedná o verejné podujatie a matka bola prítomná na danej v súťaži, je pre súd akceptovateľná a tým zasahuje do stretnutia s otcom. Zúčastňovanie sa ako divák na verejnej v súťaži nie je zásahom do výrokovvej časti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/34/2011-36 zo dňa 31.08.2011, a to v rozsahu stretávania sa otca s maloletým synom. V konaní nebolo preukázané, že matka je na tréningoch prítomná a sústavne kontaktuje dieťa u otca, čím maloletého znervózňuje a neumožňuje, aby krátky čas s otcom využil na vzájomnú komunikáciu. V konaní bolo preukázané, že matka syna otcovi odovzdá, otec si dieťa prevezme a otec maloletého realizuje výkon svojich rodičovských práv počas svojich stretnutí, a to podľa rozsudku od piatka do nedele v párný deň. Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní dňa 08.04.2014 uviedol, že od posledného pojednávania sa už matka na tréningoch nezúčastnila, t. z. že počas posledného stretnutia otca s maloletým v období od 04.04.2014 do 06.04.2014 teda skutočnosti pre výkon rozhodnutia otcom zistené neboli.

Matka podrobne rozpísala stretnutia otca so synom za obdobie od 9/2013 do 3/2014. Zdôraznila, že otec si nechodí po syna pravidelne v presne určenú hodinu, pričom mu vychádza v ústrety, keď po vzájomnej dohode zanesie dieťa na tréning a otec si príde po syna po tréningu. Poukázala na závery znaleckého posudku, v ktorom znalec doporučil, aby si otec ustálil presný čas preberania syna ako aj prípadných náhradných termínov, že náhle zmeny synovi neprospievajú. Ak sa otec nemôže v danom rozsahu stretávať so synom, mohol dať návrh na zmenu úpravy stretávania so synom. Túto možnosť nevyužil. Aj na pojednávaní uviedol, že rozsah stretávania určený súdom považuje za dostatočný.

Povinná ďalej uviedla, že nesúhlasí s tvrdením otca, že dieťa zaťažuje telefonátmi. K vyvráteniu týchto tvrdení predložila výpis hovorov z tel. čísla matky na číslo maloletého.

Záverom povinná poukázala na nedostatky otca v chovaní smerom k nej aj maloletému, ako neskoré odovzdanie maloletého, nedostatočný záujem otca o tréningy.

K odvolaniu povinnej sa vyjadril oprávnený prostredníctvom právneho zástupca tak, že navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť. Stretnutia dieťaťa s otcom neprebiehajú podľa súdom schválenej rodičovskej dohody, a to z dôvodov na strane matky. Matka zasahuje do času, ktorý má na stretnutia s otcom vyhradené otec dieťaťa, a to jednak organizovaním tohto času rôznymi aktivitami bez predchádzajúceho súhlasu otca, jednak svojou prítomnosťou na týchto stretnutiach, telefonátmi. Matka argumentuje svojimi ústavnými právami, ale nerešpektuje práva otca a syna na vzájomný vzťah. Matka je prítomná, keď má stretnutie so synom upravené otec, navyše s dieťaťom komunikuje. Výsledkom je stres dieťaťa a nemožnosť upevňovať vzťah k otcovi. So strany matky nejde o ojedinelé konanie, už v minulosti zasahovala do stretávania otca so synom, k zlepšeniu aj keď krátkodobému došlo až po uložení pokuty v konaní vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 7Em/1/2012. Po zrušení uznesenia o uložení pokuty a zastavení konania o výkon rozhodnutia, matka opätovne začala zasahovať do priebehu stretnutí. Súd pre uloženie pokuty vykonal riadne dokazovanie, predchádzali tomu dve pojednávania, kedy sa súd snažil vplývať na matku dieťaťa, aby dobrovoľne rešpektovala súdne rozhodnutie, avšak bezvýsledne.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 251 ods. 1 O.s.p), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a zároveň podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odvolací súd mal zo spisu preukázané, že otec v návrhu na výkon rozhodnutia vytýkal matke, že zasahuje do priebehu stretnutí otca so synom. Uviedol, že dieťa nie je na stretnutie riadne pripravené, nemá so sebou potrebné veci. Matka je vždy prítomná na štadióne, dieťa komunikuje len s ňou, na druhý deň matka maloletého neustále telefonicky kontaktuje. Tým matka maloletého znervózňuje a neumožňuje mu využiť krátky čas s otcom na hru či komunikáciu. Otec poukázal na to, že v minulosti mu matka úplne znemožňovala stretávanie so synom a otcovi trvalo dlho, kým s dieťaťom nadviazal dobrú komunikáciu. Ďalej otec uviedol, že má odôvodnenú obavu, že konanie matky je cílené a vplyva na maloletého tak, aby sa jeho vzťah nemohol s otcom riadne rozvíjať. V petite návrhu žiadal, aby súd nariadil výkon rozhodnutia.

Krajský súd poukazuje na nejasnosť samotného petitu návrhu na výkon rozhodnutia, v ktorom otec, resp. jeho právny zástupca neuviedol, čoho sa domáha a akým spôsobom sa toho domáha. „Výkon rozhodnutia“, tak ako ho použil otec v petite je všeobecný pojem a nedá sa z neho zistiť, čoho sa otec vôbec domáha a aké donucovacie prostriedky má vykonávací súd použiť. Zo samotného textu návrhu na výkon rozhodnutia a vyjadrení otca vyplýva, že chce, aby súd z pozície núteného vykonávateľa súdnych rozhodnutí prinútil matku, aby nebola prítomná na verejne prístupných miestach, na ktorých sa nachádza otec so synom počas určeného času. Vzhľadom na to, že žiadal potvrdiť napadnutého rozhodnutie, možno usudzovať, že súhlasí, aby matka bola k takémuto konaniu, resp. nekonaniu donútená uložením pokutami. Za istých okolností si odvolací súd vie predstaviť, aby pokuty boli rodičovi uložené, pokiaľ narušuje stretnutie druhého rodiča s dieťaťom aj na verejnom mieste, napr. konštantným zasahovaním do rozhovoru, hry rodiča s dieťaťom. V prípade, že by pokuty boli rodičovi ukladané a nevedli by k zmene jeho chovania, si však odvolací súd nevie predstaviť, ako následne by mohol byť rodič donútený k plneniu povinností, keďže ďalší stupeň výkonu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa je nútené odňatie dieťaťa tomu, kto ho neprávom u seba má, a jeho odovzdaniu tomu, u koho má byť či už trvale, alebo dočasne. Občiansky súdny poriadok neobsahuje spôsob výkonu rozhodnutia spočívajúci v kontrole či dozore súdneho úradníka či sudcu nad priebehom stretnutia rodiča s dieťaťom.

Predpokladom nariadenia výkonu rozhodnutia je aktívna účasť súdu zameraná na dobrovoľné plnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia alebo schválenej dohody. Preto súd skôr, ako nariadi výkon, vyzve toho, kto sa odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo dohode, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobil, alebo súdom schválenú dohodu plnil. Vo výzve poučí povinného o následkoch neplnenia povinností. Ak takáto výzva zostane bezvýsledná, súd uloží tomu, kto dobrovoľne neplní, pokutu v určenej výške 200 Eur. Pokutu možno ukladať opakovane. Osobitným spôsobom výkonu rozhodnutia je odňatie dieťaťa a jeho odovzdanie tomu, komu bolo zverené, alebo tomu, kto má právo na styk s dieťaťom.

Predpokladom pre uloženie pokuty podľa § 273 O.s.p. je to, že výzva súdu podľa § 272 ods. 3 O.s.p. zostala bezvýsledná, teda povinná neplní povinnosti dohodnuté v schválenej rodičovskej dohode.

Z obsahu návrhu na vykonanie rozhodnutia aj z jednotlivých ďalších listín, ktorých obsah konštatoval okresný súd a aj z vyjadrení účastníkov konania na pojednávaní mal krajský súd za preukázané, že matka neznemožňuje styk maloletého s otcom v rodičovskej dohode určenom čase -matka dieťa otcovi odovzdáva. Naopak, je to práve otec, ktorý nepravidelne navrhne matke zmenu času prevzatia dieťaťa.

V predmetnom prípade zostalo teda sporné to, či možno chovanie matky považovať za neplnenie rodičovskej dohody a pokiaľ áno, či boli splnené predpoklady pre uloženie pokuty v zmysle § 273 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline poukazuje na to, že formulácia „bez prítomnosti matky maloletého“ v schválenej rodičovskej dohode neznamena to, že by sa matka nemohla zúčastniť verejných podujatí, resp. tréningov v športových halách a štadiónoch, ktoré sú verejnosti prístupne. Vynucovanie takejto povinnosti, teda ukladanie pokút smerujúce k vynúteniu takéhoto chovania matky za daných okolností prípadu, je v rozpore s jej ústavne garantovaným právom slobody pohybu a pobytu, tak ako namietala povinná v odvolaní. Vyhodnotenie námietky matky, že sa jedná o verejné podujatie, okresným súdom ako neakceptovateľnej, lebo vždy ona kontaktuje maloletého, považuje krajský súd za nemajúce oporu v zistenom dokazovaní. Výzva súdu podľa § 272 ods. 3 O.s.p. bola prevzatá matkou dňa 30.01.2014. Stretnutia otca so synom sa v termínoch 07.02.-09.02.2014, 21.02.-23.02.2014, 07.03.-09.03.2014, 21.03.-23.03.2014 uskutočnili. Matka prítomná nebola v termíne 07.03.-09.03.2014 a 21.03.-23.03.2014, vtedy bol prítomný starý otec. V termíne 21.02.-23.02.2014 tréning nebol. Stretnutie otca so synom v dňoch 04.04.2014-06.04.2014 sa uskutočnilo. Maloletý sa zúčastnil viacerých športových aktivít počas tohto termínu. Matka bola prítomná na tanečnej súťaži dňa 05.04.2014 a syn krátko za ňou pribehol. V danom prípade, aj keď bola matka prítomná (pričom súd poukazuje na to, že po tom, čo bola matke doručená výzva súdu podľa § 272 O.s.p., matka svoju prítomnosť obmedzila) nezasahovala aktívne do kontaktu otca s dieťaťom na verejnom mieste. Krajský súd z obsahu spisu nemal preukázané také chovanie matky, ktorým by neplnila rodičovskú dohodu, a teda nemožno konštatovať, že výzva súdu podľa § 272 ods. 3 O.s.p. zostala bezvýsledná, a preto jej nemohla byť pokuta uložená.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie pre nedostatočne zistený skutkový stav veci, čo viedlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Po vrátení veci okresný súd vyzve oprávneného, aby doplnil svoj návrh na výkon rozhodnutia v časti petitu tak, aby bolo jasné, ktoré konanie matky považuje v rozpore so chválenou rodičovskou dohodou (akú povinnosť matka neplní), čo mieni súdnym výkonom rozhodnutia docieľiť (ako chce, aby sa matka chovala) a akým spôsobom navrhuje, aby súd povinnosť vynucoval (uvedenie konkrétneho spôsobu výkonu rozhodnutia v zmysle § 272 a nasl. O.s.p.). Okresný súd následne zväží, či je možné otcom požadované plnenie povinnosti matky v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa (schválenej rodičovskej dohody o styku otca s mal. dieťaťom) z povahy veci vôbec vynucovať.

Pre doplnenie krajský súd dodáva, vychádzajúc z tvrdenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 13.03.2014, zo psychologického hľadiska prítomnosť matky na tréningu narúša stretnutie otca s dieťaťom, keďže dieťa preferuje matku. Je preto na matke, aby dôsledne zväžila svoje chovanie (a to nielen prítomnosť na tréningoch), síce súladne so zákonom alebo na „hrane zákona“, ale z ľudského hľadiska v konečnom dôsledku len ochudobňujúce jej syna o pekný vzťah s otcom.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne prvostupňový súd v novom rozhodnutí o veci podľa § 224 ods. 3 O.s.p.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e príпустné.